

PBB-004-017103

Seat No. _____

M. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

November / December - 2018

**CC - 2 : Historical, Sociological, Political &
Economic Perspectives of Education**

Faculty Code : 004

Subject Code : 017103

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના અતિટૂંકમાં જવાબ આપો : ૬
- (૧.૧) ગોપાલકૃષ્ણ ગોખલેએ કયા વર્ષમાં દરખાસ્ત રજૂ કરી હતી ?
- (૧.૨) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (૧૯૯૦-૯૨)ને બીજા કયા નામે ઓળખાવામાં આવે છે ?
- (૧.૩) વલ્લભી વિદ્યાપીઠ ક્યાં આવેલ હતી.
- (૧.૪) કોઈ બે રાષ્ટ્રીય શાળાઓનાં નામ આપો.
- (૧.૫) વેદકાલીન શિક્ષણની મુખ્ય બે વિશેષતાઓ જણાવો.
- (૧.૬) વૈશ્વિકીકરણ (Universal)નો અર્થ આપો.
- ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૨
- (૨.૧) રોકાણ તરીકે શિક્ષણનો અર્થ આપો.
- (૨.૨) શિક્ષણના ખાનગીકરણને વ્યાખ્યાયિત કરો.
- (૨.૩) વિકસિત દેશોમાં આર્થિક વિકાસ માટે શિક્ષણની ચાર ભૂમિકાઓ નોંધો.
- (૨.૪) સામાજિક સ્તરીકરણની વિભાવના જણાવો.
- (૨.૫) વિકાસશીલ દેશોમાં આર્થિક વિકાસ માટે શિક્ષણની ચાર ભૂમિકાઓ જણાવો.
- (૨.૬) લોકશાહી અને શિક્ષણના કોઈ પણ ચાર હેતુઓ જણાવો.
- (૨.૭) શિક્ષકો માટે પ્રો. યશપાલ સમિતિની કોઈ પણ ચાર ભલામણો નોંધો.
- (૨.૮) બુનિયાદી શિક્ષણ એટલે શું ?

- ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં ૧૬
લખો :
(૩.૧) વૈશ્વિકીકરણ (Universal)ની જરૂરિયાતો અને લાભો જણાવો.
(૩.૨) ટૂંકનોંધ લખો : રાષ્ટ્રીય શૈક્ષણિક ચળવળ.
(૩.૩) શૈક્ષણિક રોકાણનું વળતર અને લાભો જણાવો.
(૩.૪) શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રની વિભાવના અને સ્વરૂપ (Nature) જણાવો.
(૩.૫) શિક્ષણમાં ખાનગીકરણના ગુણ અને દોષોની ચર્ચા કરો.
- ૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં ૧૬
લખો :
(૪.૧) આર્થિક વિકાસનાં સંદર્ભમાં કૌશલ્ય વિકાસ માટેના તબક્કાઓ (Phases)
અને જરૂરિયાતોની ચર્ચા કરો.
(૪.૨) ટૂંકનોંધ લખો : લોકશાહી અને શિક્ષણના કાર્યક્રમો.
(૪.૩) સામાજિક પરિવર્તનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી શિક્ષણ પરના સામાજિક
પરિવર્તનને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- ૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ૨૦
લખો :
(૫.૧) સામાજિક પરિવર્તન અને સામાજિક પ્રવૃત્તિઓમાં શિક્ષણની ભૂમિકાની
વિગતે ચર્ચા કરો.
(૫.૨) પરિચયાત્મક ટૂંકનોંધ લખો :
(અ) તક્ષશીલા
(બ) નાલંદા
(૫.૩) શિક્ષક અને તાલિમ માટે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (૧૯૬૮) અને નવી
શિક્ષણ નીતિ (૧૯૮૬)ની ભલામણોની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following questions in very brief : 6
(1.1) In which year did Gopalakrishna Gokhale submit a
proposal ?
(1.2) By which another name the National Education
Policy (1990-92) is identified ?

- (1.3) Where was Vallabahi Vidhyapeeth situated ?
- (1.4) Give name of any two national schools.
- (1.5) State any two main features of Vedic education.
- (1.6) Give meaning of universal.

2 Answer any **six** of the following questions in brief : **12**

- (2.1) Give meaning of education as an investment.
- (2.2) Define privatization of education.
- (2.3) Note down the four roles of education for economic development in developed countries.
- (2.4) State the concept of social stratification.
- (2.5) State the four roles of education for economic development in developing countries.
- (2.6) State any four objectives of democracy and education.
- (2.7) Note down any four recommendations of Yashpal Committee's for teachers.
- (2.8) What is basic education ?

3 Answer any **four** of the following questions in about **16**
250 words each :

- (3.1) State the needs and advantages of universal.
- (3.2) Write a short note : National Educational Movement.
- (3.3) State the return and benefits of educational investment.
- (3.4) State the concept and nature of sociology of education.
- (3.5) Discuss the merits and demerits of privatization of education.

4 Answer any **two** of the following questions in about 300 **16**
words each :

(4.1) Discuss the phases and needs of skill development with reference to economic development.

(4.2) Write short note: Programmes of democracy and education.

(4.3) Clarify the concept of social change and discuss the factors affecting social change on education.

5 Answer any **two** of the following questions in about 500 **20**
words each :

(5.1) Discuss the role of education in social change and social activities in details.

(5.2) Write the introductory short note :

(a) Takshshila

(b) Nalanda

(5.3) Discuss the recommendations of the National Education Policy (1968) and the New Education Policy (1986) for Teachers and Training.